

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИПУСКУ

УДК: 342.95 (477)

Полянський Антон Олександрович,
кандидат юридичних наук,
здобувач Університету сучасних знань

**ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ, ПРИНЦИПІВ ТА ЗАВДАНЬ
ВЗАЄМОДІЇ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ УСТАНОВ З ПРАВООХОРОННИМИ
ОРГАНАМИ**

Здійснено аналіз наукових підходів до тлумачення понять «мета» і «завдання». Окреслено наукові тлумачення мети та завдань феномену взаємодії в межах діяльності держави. Визначено мету і завдання взаємодії правоохоронних органів та судово-експертних установ. Проаналізовано загально-наукові та загально-юридичні тлумачення принципів. Наведено тлумачення та класифікацію принципів взаємодії судово-експертних установ та правоохоронних органів.

Ключові слова: мета, завдання, взаємодія, принципи, правоохоронні органи, судово-експертні установи.

Polyansky A. TO THE PROBLEM OF DETERMINING THE PURPOSE, PRINCIPLES AND TASKS OF INTERACTION OF FORENSIC EXPERT INSTITUTIONS WITH LAW ENFORCEMENT AUTHORITIES

An analysis of scientific approaches to the interpretation of the concepts of "goal" and "task". Scientific interpretations of the purpose and tasks of the phenomenon of interaction within the activity of the state are outlined. The purpose and tasks of interaction of law enforcement agencies and forensic institutions are determined. General scientific and general legal interpretations of the principles are analyzed. The interpretation and classification of the principles of interaction between forensic institutions and law enforcement agencies is given.

Key words: purpose, tasks, interaction, principles, law enforcement agencies, forensic institutions.

Постановка проблеми. Необхідною умовою побудови правової держави в Україні є створення нового кримінально-процесуального законодавства і завершення реалізації Концепції судово-правової реформи в Україні, якою передбачено комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на зміцнення судової системи, кодифікацію всіх галузей права відповідно до соціально-економічних і політичних змін, які відбуваються в суспільстві. Разом із тим, реалізація вказаної концепції є фактично не можливим без подальшого реформування системи адміністративно-правового регулювання судово-експертної діяльності, адже судові експерти виконують важливу функцію щодо об'єктивності й організації розгляду кримінальних злочинів та адміністративних правопорушень [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі проблемні питання, пов'язані із взаємодією судово-експертних установ та правоохоронних органів у своїх наукових працях розглядали такі вчені, як: Г.А. Мітрошенко, С.О. Кузніченко, С.А. Яровий, М.О. Громова, Ю.П. Сурмін, С.Г. Бандурін, В.В. Гурін, О.О. Юхно, С.Є. Абламський, І.Л. Невзоров, О.М. Ключев, А.М. Колодій, О.М. Музичук, А.В. Загорний, С.Л. Курило та інші. Втім, незважаючи на значний масив наукового матеріалу, мета, принципи та завдання взаємодії конкретного типу, а саме взаємодії правоохоронних органів та судово-експертних установ, на сьогоднішній день належного опрацювання не отримала.

Метою статті є встановлення змісту завдань, мети та принципів взаємодії судово-експертних установ з правоохоронними органами.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зауважимо, що мета, завдання та принципи формують уявлення про три різні боки явища, до якого вони відносяться. При цьому, мета і завдання тісно пов'язані між собою та характеризують загальну спрямованість та призначення взаємодії. Загальний термін «мета» означає бажаний до реалізації предмет; те, до чого хтось прагне, чого хоче досягти; ціль або заздалегідь намічене завдання, замисел [2]. Поняття мети виникає в грецькій філософії принаймні з епохи Сократа та найчастіше означало «кінець» або «завершення» [1, с.659].

З етимологічного боку поняття завдань та мети близькі за значення, адже перше слово розкривається, як наперед визначений, запланований для виконання обсяг роботи, справа; питання, що потребує вирішення, тобто, те, що задано для вирішення; ціль, яку необхідно здійснити, досягти; мета, до якої прагнуть; те, що хочуть здійснити та інше [3, с.84].

Таким чином, мета і завдання – це певна єдність та її складові елементи. Значення завдань виражається в тому, що вони розкривають мету та вказують на ті необхідні умови, які забезпечують її досягнення. Зважаючи на викладене мета взаємодії судово-експертних установ з правоохоронними органами виступає органічним призначенням даної категорії, кінцевим очікуваним результатом до якого подібна взаємодія може привести, а завдання – тактичними, поточними цілями, які в обов'язковому порядку варто виконати для реалізації визначеної мети.

Враховуючи загальний зміст категорій «мета» і «завдання» ми дійшли висновку, що мета взаємодії

судово-експертних установ з правоохоронними органами полягає у здійсненні спільної, державно- та суспільно-значимої діяльності, яка полягає у створенні всіх необхідних організаційних та правових умов для того, щоб забезпечити максимально високий та ефективний рівень захисту законних прав, свобод та інтересів громадян.

Відповідно до визначеної мети, до завдань такої взаємодії слід віднести: забезпечити проведення ефективної правоохоронної діяльності; проводити ефективну судово-експертну діяльність; реалізувати процесуальні ролі судово-експертних установ у процесі розслідування кримінальних правопорушень; поглиблення використання спеціальних знань у процесі виконання правоохоронними органами покладених на них функцій; формувати та впроваджувати нові формати та методи взаємодії судово-експертних установ та правоохоронних органів.

Не менш важливим за значенням у концептуальній структурі взаємодії судово-експертних установ з правоохоронними органами є принципи вказаної категорії. Останні змістовно походять від загально-юридичної проблеми принципів в праві, що, в свою чергу, є відгалуженням загальнонаукового явища принципів. Звертаючись до етимології слова «принцип» відмітимо, що його основою виступає латинське «*principium*», що перший, головний, кращий. У сучасній словниковій літературі даний термін витлумачується як: основне вихідне положення теорії, вчення, науки, світогляду, теорії; переконання, погляд на речі, ключова особливість в улаштуванні чого-небудь; наукове чи моральне начало, основу, правило, від якого не відступають; начало, на якому ґрунтується будь-яка наукова теорія, певна методологічна чи нормативна установка, правило, постулат ґносеологічний феномен, що не існує в природі; закон, який використовується як організатор емпіричного матеріалу або як функція засобу пояснення будь-якого факту [4;5, с.81-82;6].

Відповідного наукового опрацювання знайшли і принципи категорії «взаємодія». Наприклад, О.М. Музичук, розглядаючи взаємодію, як суто управлінське явище, доходить висновку, що останні являють собою основні поняття положення, які відображають найбільш суттєві, головні сторони і прояви взаємодії; вони охоплюють риси, властиві всій управлінській системі, а не тільки окремими елементами або рівнями, явищам або процесам [7, с.150].

Натомість, А.В. Загорний та С.Л. Курило розглядаючи зміст принципів взаємодії органів правоохоронного сектору держави доходить висновку, що вони: по-перше, є похідними від загальних принципів правоохоронної діяльності; по-друге, відповідають загальним принципам державного управління; по-третє, є нормативно визначеними та відповідають загальним принципам нормативно-правового забезпечення; по-четверте, їх різноманітність і значущість для практичної діяльності потребує застосування комплексного підходу для їх дослідження та використання; по-п'яте, їх сукупність являє собою певну систему, де кожний принцип посідає власне місце, що відповідає його функціональному призначенню і значенню для характеристики процесів взаємодії у сфері правоохоронної діяльності [8;9, с.33].

Враховуючи вищенаведені особливості, принципи взаємодії судово-експертних установ та правоохоронних органів – це система розчинених в положеннях законодавчої та підзаконної нормативно-правової бази вихідних, основоположних, базових засад, які виражають ідею про сутність, призначення та механізми реалізації такої взаємодії, а також становлять основу правового регулювання суспільних відносин у вказаній сфері.

Окремої уваги потребує факт системності вказаних принципів, що вимагає окреслення всієї групи зазначених вихідних засад. Проблема класифікація принципів не є новою для юридичної науки. Найбільш поширеним є їх поділ за сферою дії на загальні, міжгалузеві, галузеві принципи та принципи інститутів права. При цьому на відміну від західної теорії права, де під загальними принципами розуміють принципи, що діють у всіх правових системах, у вітчизняному загальнотеоретичному правознавстві загальними принципами права, як правило, іменуються ті, які поширюються на всю систему права країни, діють у всіх галузях та інститутах, тобто зводяться, як вже зазначалося, виключно до характеристики національної правової системи [10]. Дещо іншу класифікацію запропонував П.М. Рабінович, який виокремлює загальнолюдські, типологічні та конкретно-історичні принципи. При цьому, «загальнолюдські принципи» вчинений тлумачить, як концептуальні юридичні засади, які зумовлюються певним рівнем розвитку людської цивілізації, втілюють найкращі прогресивні здобутки всесвітньої правової історії і широко визнані в міжнародних нормативних документах [11, 88-89]. Типологічними принципами, на думку П.М. Рабіновича, є керівні засади (ідеї), які властиві всім правовим системам певного історичного типу, відображають його соціально-змістовну сутність. Конкретно-історичними принципами права іменуються засади, які відображають специфіку права певної держави у реальних соціальних умовах» [12].

Проте, якщо на загально-юридичному рівні існують цілісні наукові підходи до класифікації принципів права, то принципи взаємодії групуються вченими досить по-різному, поза якихось загальних критеріїв оцінки та виділення вихідних, основоположних ідей. Наприклад, М.В. Завальний, досліджуючи принципи взаємодії державних та недержавних суб'єктів правоохорони в Україні виділив загально-правові та спеціальні принципи. В першому випадку мова йде про низку конституційних принципів, що закріплюють правові засади такої взаємодії. До загально-правових принципів вчений відносить: законність, гуманізм, гласність, дотримання прав і свобод людини тощо. Група спеціальних принципів взаємодії на думку науковця пов'язана з певними особливостями діяльності суб'єктів такої діяльності, зокрема:

принципи планування, безперервності, добровільності, індивідуальності та колективності, науковості, конфіденційності, доцільності, самоврядування, територіальності, оперативності тощо [13, с.114 – 115].

С.І. Субота сукупність принципів взаємодії поліції і громадськості поділяє на дві основні групи: загальні та спеціальні. До загальних принципів взаємодії поліції населення відносяться принципи добровільності, дотримання прав людини і громадянина, гуманізму, справедливості, науковості, комплексності, правової впорядкованості, законності, рівноправності, гласності, плановості. Спеціальні або організаційно-технічні принципи поділяються вченим на дві підгрупи: принципи побудови системи взаємодії (принцип спільності інтересів, функціональності, нормованості, спеціалізованості); принципи здійснення процесу взаємодії, або організаційно-технічні принципи (принцип безперервності, скоординованості дій, маневреності (або оперативності і гнучкості), відповідальності за виконання зобов'язань під час взаємодії, заохочення) [14, с.32].

Висновки. Аналіз наукових підходів до класифікації принципів в цілому, а також принципів взаємодії безпосередньо, законодавчих положень, які закріплюють перелік основоположних вихідних засад діяльності судово-експертних установ та правоохоронних органів хоча і не надає конкретної відповіді на питання про перелік подібних принципів, дозволяє зауважити про їх поділ на загальні та спеціальні. В своїх визначеннях вчені одностайні в тому, що принципи окремих юридичних явищ найчастіше базуються на загальноправових основоположних ідеях та спеціальних, що притаманні виключно сфері в якій явище існує та реалізується. Враховуючи викладене у підсумку даної статті доцільно представити сформований нами підхід до класифікації принципів взаємодії судово-експертних установ з правоохоронними органами.

Першу групу принципів становлять вихідні ідеї загального значення на яких ґрунтується діяльність всіх без виключення державних установ та правоохоронних органів, та які закріплюються в Основному законі нашої держави – Конституції.

1) Принцип гуманізму. Стаття 3 Конституції України від 28.06.1996 №254к/96-ВР говорить: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави» [15]. Гуманізм становить собою принцип-вимогу до роботи всіх без виключення організацій, які функціонують під егідою держави, згідно з якою їх діяльність, в тому числі у форматі взаємодії, має відбуватись із раціональним вибором оптимальних заходів та методів, при яких права та свободи людини і громадянина не зазнають порушень.

2) Принцип законності. Згідно зі статтею 6 Конституції України від 28.06.1996 №254к/96-ВР, органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. В статті 8 Основного закону вказується, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Відповідно до норми статті 19 правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, за яких органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [15]. Всі наведені положення Основного закону визначають ідею про те, що взаємна діяльність судово-експертних установ та правоохоронних органів, повинна відбуватись виключно в межах визначених законодавством і підзаконними актами, а також відповідно до нормативно-встановлених механізмів. Тобто, форми, методи та заходи взаємодії мають бути «дозволені законом», адже взаємодія поза даною вимогою стане протиправною діяльністю.

Щодо другої групи принципів, то в неї входять основоположні засади, які визначають ідею взаємодії правоохоронних органів з судово-експертними установами безпосередньо, а також особливості правового регулювання в цьому напрямку.

1) Принцип організаційної невідпорядкованості. Судово-експертні установи та правоохоронні органи у відносинах взаємодії виступають як цілком незалежні сторони, котрі співпрацюють, об'єднуючи свої можливості, для отримання найбільшого ефективу при виконанні покладених на них функцій. Між зазначеними суб'єктами немає організаційної підпорядкованості або залежності.

2) Принцип компетентності. Дана вихідна ідея перекликається із принципом невідпорядкованості та становить собою умову, за якої правоохоронні органи та судово-експертні установи взаємодіють між собою лише в межах визначеної законодавством компетенції та покладеної на сторони повноважень і визначені завдання.

3) Принцип розвитку. Взаємодія судово-експертних установ та правоохоронних органів має спрямовуватись не тільки на полегшення виконання обома сторонами своїх функцій, але постійний процедурно-механічний розвиток співпраці та її законодавче удосконалення.

4) Принцип взаємного інтересу. Відповідно до зазначеної вихідної засади взаємодії судово-експертних установ та правоохоронних органів ґрунтується на взаємній зацікавленості обох сторін у результаті взаємодії, що дозволяє виконувати спільні заходи ефективно, з максимальним залученням ресурсів, якими володіють сторони.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

- 1.Словарь философских терминов / Научная редакция профессора В.Г. Кузнецова. М.: ИНФРА-М. 2005. XVI. 731 с.
- 2.Словарь русского языка / С.И. Ожегов; под ред. Н.Ю. Шведовой. М. 1994.
- 3.Лютіков П.С. Державний контроль у галузі чорної металургії в Україні: організаційно-правовий аспект: дисертація. Запоріжжя: Запорізький національний університет Міністерства освіти і науки України. 2009. 212 с.
- 4.Шкільний етимологічний словник російської мови: походження слів / Н.М. Шанський, Т.А.Боброва. 4-е вид., стереотип. М.: Дрофа, 2001. 400 с.
- 5.Голованов В.Н. Законы в системе научно знания. М.: Мысль, 1970. 231 с.
- 6.Полянничко А. О. Принципи права: сучасний загальнотеоретичний погляд. *Університетські наукові записки*. 2013. № 3. С. 55-60.
- 7.Музичук О.М. Організаційно-правові основи участі громадян в охороні громадського порядку і боротьбі з правопорушеннями: дисертація. Х. 2003. 193 с.
- 8.Загорный А. В. Координация деятельности органов внутренних дел с другими государственными органами и общественными организациями в предупреждении правонарушений и укреплении общественного порядка : учеб. пособие. М.: Академия МВД СССР, 1981. 68 с.
9. Субота С.І. Принципи взаємодії національної поліції і громадськості. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. №1. С.32-34.
- 10.Козюбра М. Принципи права: методологічні підходи до розуміння природи та класифікації в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій. *Право України*. 2017. № 11. С. 142-164.
11. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. Вид. 9-те зі змінами. Львів : Край, 2007. 192 с.
12. Яковлев Я.М. Формализация показателей эффективности судебно-экспертной деятельности. Проблемы теории судебной экспертизы. Сб. науч. тр. М.: ВНИИСЭ, 1980. Вып. 44. С. 129–136.
13. Завальний М.В. Принципи взаємодії державних та недержавних суб'єктів правоохорони в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. №1(62). С.114-119.
14. Субота С.І. Принципи взаємодії національної поліції і громадськості. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. №1. С.32-34.
15. Конституція України: закон від 28.06.1996 №254к/96-ВР Офіційний вісник України. 2010. №72/1. ст.2598.

REFERENCES:

- 1.Kuznetsov, V.H. (Ed.). (2005). Slovar fylosofskykh terminov. [Dictionary of philosophical terms]. M.: YNFRA-M [in Russian].
- 2.Ozhegov, S.Y. (1994). Slovar russkoho yazyka. [Dictionary of the Russian language]. Moskva [in Russian].
- 3.Liutikov, P.S. (2009). Derzhavnyi kontrol u haluzi chornoj metalurhii v Ukraini: orhanizatsiino-pravovyi aspect. [State control in the field of ferrous metallurgy in Ukraine: organizational and legal aspect]. Candidate's thesis. Zaporizhzhia: Zaporizkyi natsionalnyi universytet Ministerstva osvity i nauky Ukrainy [in Ukrainian].
- 4.Shanskiy, N.M. (2001). Shkilnyi etymolohichnyi slovnyk rosiiskoi movy: pokhodzhennia sliv. [School etymological dictionary of the Russian language: the origin of words].4-e vyd., stereotyp. M.: Drofa [in Russian].
- 5.Holovanov, V.N. (1970). Zakony v systemi naukovo znannia. [Laws in the system of scientific knowledge]. M.: Mysl [in Russian].
- 6.Polianycho, A. O. (2013). Pryntsy py prava: suchasnyi zahalnoteoretychnyi pohliad. [Principles of law: modern general theoretical view]. *Universytetski naukovy zapysky*, 3, 55-60. [in Ukrainian].
- 7.Muzychuk, O.M. (2003). Orhanizatsiino-pravovi osnovy uchasti hromadian v okhoroni hromadskoho poriadku i borotbi z pravoporushenniamy. [Organizational and legal bases of participation of citizens in protection of a public order and struggle against offenses]. Candidate's thesis. Kherson [in Ukrainian].
- 8.Zahorniy, A. V. (1981). Koordynatsiya deiatelnosti orhanov vnutrennykh del s druhymy hosudarstvennymy orhanamy y obshchestvennymy orhanyzatsiyamy v preduprezhdenyy pravonarushenyi y ukreplenyy obshchestvennogo poriadka : ucheb. posoby. [Coordination of the activities of internal affairs bodies with other state bodies and public organizations in the prevention of offenses and strengthening public order: textbook. manual].M. : Akademyia MVD SSSR [in Russian].
- 9.Subota, S.I. (2018). Pryntsy py vzaiemodii natsionalnoi politsii i hromadskosti. [Principles of interaction between the national police and the public]. *Porivnialno-analitychne pravo*, 1, 32-34. [in Ukrainian].
10. Koziubra, M. (2017). Pryntsy py prava: metodolohichni pidkhody do rozuminnia pryrody ta klasyfikatsii v umovakh suchasnykh hlobalizatsiinykh transformatsii. [Principles of law: methodological approaches to understanding the nature and classification in terms of modern globalization transformations]. *Pravo Ukrainy*, 11, 142-164. [in Ukrainian].
11. Rabinovych, P. M. (2007). Osnovy zahalnoi teorii prava ta derzhavy : navch. posib. [Fundamentals of the general theory of law and the state: textbook.]. Vyd. 9-te zi zminamy. Lviv : Krai [in Ukrainian].

12. Iakovlev, Ya.M. (1980). Formalyzatsiya pokazatelei efektyvnosti sudebno-ekspertnoi deiatelnosti. [Formalization of indicators of efficiency of forensic activity]. *Problemy teoryi sudebnoi ekspertyzy*. Sb. nauch. tr. M.: VNYYSЭ, 44, 129–136 [in Russian].

13. Zavalnyi, M.V. (2018). Pryntsyipy vzaiemodii derzhavnykh ta nederzhavnykh subiektiv pravookhorony v Ukraini. [Principles of interaction of state and non-state subjects of law enforcement in Ukraine]. *Pravovyi chasopys Donbasu*, 1(62), 114-119. [in Ukrainian].

14. Subota, S.I. (2018). Pryntsyipy vzaiemodii natsionalnoi politzii i hromadskosti. [Principles of interaction between the national police and the public]. *Porivniialno-analitychne pravo*, 1, 32-34. [in Ukrainian].

15. Konstytutsiia Ukrainy. (1996, June 28). [Constitution of Ukraine]. *Zakon №254k/96-VR. Ofitsiyni visnyk Ukrainy*, 72/1, 2598 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 24.10.2020

УДК 347.998.85

Арестова Людмила Валеріївна,
аспірант Державного університету
інфраструктури та технологій

ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА

У статті характеризується зміст та особливості об'єкту правовідносин у сфері адміністративного судочинства. Особливість правовідносин у сфері адміністративного судочинства полягає у тому, що в ході їх здійснення оспорується процес застосування суб'єктом владних повноважень матеріальної правової норми. У результаті запропонована методика розмежування об'єкта матеріальних та процесуальних адміністративно-правових відносин.

Доведено, що матеріальні правовідносини виражають поведінку суб'єктів по відношенню до певних предметів, тобто по відношенню до того або у зв'язку з чим суб'єкти вступають у правовий зв'язок між собою. Отже, об'єктом матеріальних відносин є те, на що вони направлені – на врегулювання поведінки суб'єктів, а предметом таких відносин можуть бути матеріальні і нематеріальні блага, з приводу яких виникають такі відносини (речі та інші матеріальні цінності, продукти духовної творчості, нематеріальні цінності, послуги, дії, бездіяльність та результати їх вчинення або акти їх реалізації, події).

Процесуальні правовідносини забезпечують реалізацію розпоряджень матеріальних правових норм, та складаються заради вирішення конкретних спорів. Крім того, правовідносини у судовому адміністративному процесі виникають при порушенні вимог адміністративно-правової норми і невиконанні адміністративного обов'язку. Вони виникають на підставі публічно-правової конфліктної ситуації, спрямовані на вирішення спору і захист прав та інтересів у сфері публічно-правових відносин.

Особливість правовідносин у сфері адміністративного судочинства полягає у тому, що в ході їх здійснення оспорується процес застосування суб'єктом владних повноважень матеріальної правової норми.

Визначено, що невідладний суб'єкт захищає своє право на реалізацію прав та інтересів передбачених матеріально-правовою нормою, а суб'єкт владних повноважень захищає порядок реалізації ним своїх обов'язків і процес застосування ним матеріальної норми. Як бачимо, те, з приводу чого виникають ці відносини для суб'єктів може різнитися, адже для невідладного суб'єкта правовідносини виникають з приводу суб'єктивного права чи інтересу, а для суб'єкта владних повноважень – з приводу порядку реалізації свого обов'язку, що опосередковано передбачає захист публічного інтересу.

Ключові слова: адміністративне судочинство, методика розмежування, об'єкт правовідносин, правова норма, адміністративна справа.

Arestova L. OBJECT OF LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF ADMINISTRATIVE JUDICIARY

The article characterizes the content and features of the object of legal relations in the field of administrative proceedings. The peculiarity of legal relations in the field of administrative proceedings is that in the course of their implementation the process of application of the substantive legal norm by the subject of power is challenged. As a result, a method of distinguishing the object of material and procedural administrative and legal relations is proposed.

It is proved that material legal relations express the behavior of subjects in relation to certain subjects, ie in relation to whether or in connection with which the subjects enter into a legal relationship with each other. Thus, the object of material relations is what they are aimed at - to regulate the behavior of subjects, and the subject of such relations may be tangible and intangible goods, about which there are such relations (things and other material values, products of spiritual creativity, intangible assets, services, actions, inaction and the results of their commission or acts of their implementation, events).

Then, procedural legal relations ensure the implementation of the provisions of substantive law, and are formed for the resolution of specific disputes. In addition, legal relations in the judicial administrative process arise in violation of the requirements of administrative law and non-performance of administrative duties. They arise on the basis of a public-law conflict situation, aimed at resolving disputes and protecting the rights and interests in the field of public-law relations.

The peculiarity of legal relations in the field of administrative proceedings is that in the course of their implementation the process of application of the substantive legal norm by the subject of power is challenged.

It is determined that a non-governmental subject protects its right to exercise the rights and interests provided by the substantive law, and the subject of power protects the order of implementation of its responsibilities and the process of application of the substantive rule. As we can see, the reasons for these relations may differ for the subjects, because for a non-